

Handbok för
strategisk kommunal
vattenplanering

Utgivningsår: 2017

Publicerad: 2017

Handbok som stöd i strategisk vattenplanering

VAK-konferensen
14 mars, 2019

Jenny Enberg
Länsstyrelsen i Stockholm

1

Rich Waters-projektet

Mål att skapa bättre vatten i
Norra Östersjöns vattendistrikt.

Projektperiod Januari 2017- juni 2024

35 partnerorganisationer –
länsstyrelsen i Västmanland
koordinerar.

20 delprojekt – ex. stöd i kommunal
vattenplanering.

Budget: 30 miljoner euro

www.richwaters.se

2

Vad är strategisk vattenplanering?

- ...att skapa ett **sammanhållet och effektivt arbetsätt** för vattenfrågor.
- ...att skapa goda **förutsättningar för en hållbar mark- och vattenanvändning** med välmående vattenmiljöer för växter och djur, utifrån bra beslutsunderlag och kommunens **behov**.

Illustration av Tobias Flygar.

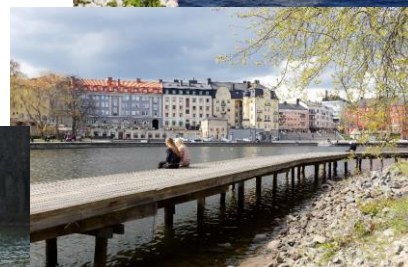
3

Kommunalt ansvar för vattenfrågor

Kommunen har flera roller och ansvar som berör vatten, exempelvis:

- samhällsplanerare,
- tillsyns- och tillståndsmyndighet,
- dricksvattenproducent,
- VA-huvudman,
- markägare,
- verksamhetsutövare.

Krav och möjligheter!

4

Många kommuner har vattenplanering

- Vattenplaner och lok
- Dagvattenpolicy/plar
- VA
- Mi
- Til
- Lo
- Kli
- öv
- Fy
- Ril

VATTEN
KARLSTADS KOI
FEBRUARI 200

Regional vattenförsörjningsplan
remissversion mars 2018

Samarbete mellan Miljösamverkan och kommunerna Hjo, Karlsborg, Tibro om en vattenplan

För att vårt vatten ska må bra och hålla god kvalitet behöver vi förvalta det rätt, och för att framtida generationer inte ska få en sänkt levnadsstandard behöver vi skapa ett långsiktigt och hållbart utnyttjande av våra vattenresurser.

Inom EU finns det sedan år 2000 ett gemensamt regelverk som kallas ramdirektivet för vatten eller vattendirektivet. Det har tagits fram för att säkra en god vattenkvalitet i Europas grund- och ytvatten. Vattendirektivet ställer krav på att alla EU:s medlemsländer ska uppfylla vissa krav.

Handlingsplan

I avsnittet redovisas i korthet olika insatser som planeras inom kommunen och vem som ansvarar för planering och genomförande.

Åtgärd	Tidsperiod	Ansvarig	Samverkan	Budget
VA-utbyggnad till prioriterade förändringsområden, se tabell på nästa sida	2003-2015 2016-2025	SBK, VA- och renhållningsenheten	VA och plan	Arvfallsfinansiering
Utbyggnad av huvudledningsnät	2003-2015 2016-2025	SBK, VA- och renhållningsenheten	VA och plan	
Tillsyn av enskilda avlopp	2014-2020	BMK		Arvfallsfinansiering
VA-rådgivning	Löpande från 2014	BMK via konsult		Anslagsfinansiering
Mottagningsstationer för latrin från fritidsbåtar i skärgården	2014-	SBK och Värmdö Hamnar		Anslagsfinansiering och LOVA-bidrag
Krav på hög skyddsnivå vid utsläpp från enskilda avlopp	2014-	BMK		
Nya principer för omhändertagande av latrin i kustnära områden	2014-	SBK, VA- och renhållningsenheten	BalticSea2020	
Reviderat skyddsområde för vattentäcker	2013-	SBK, VA- och renhållningsenheten		Anslagsfinansiering

5

Kommunala erfarenheter som mer hjälp på vägen...

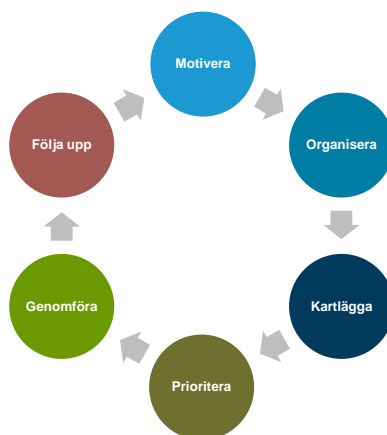

Handbok för strategisk kommunal vattenplanering

Framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm/LIFE IP Rich Waters
Publicerad 6 december 2018

- Till hjälp att **strukturera, prioritera, genomföra och följa upp en sammanhållen vattenplanering.**
- Används som inspiration för en egen arbetsmodell.
- Processtöd och "tänkvärt".
- Målgrupp tjänstemän och chefer i första hand.

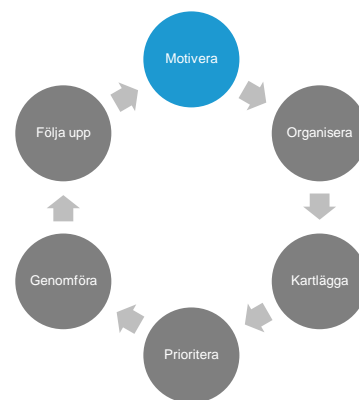

6

STEG 1: MOTIVERA

Steg 1: Motivera – att hitta argument

- Hitta vem som behöver motiveras men den politiska vilja är en avgörande faktor.
- Hitta ert "varför" – hur används vattnet i er kommun, hur borde det användas, vilka synergier? Olika argument ex: spara tid och pengar, lagkrav, miljövärden, attraktivare kommun, klimat m.fl.
- Det kan bli nödvändigt att utbilda för att inspirera till drivkraft!

Länsstyrelsen
Stockholm

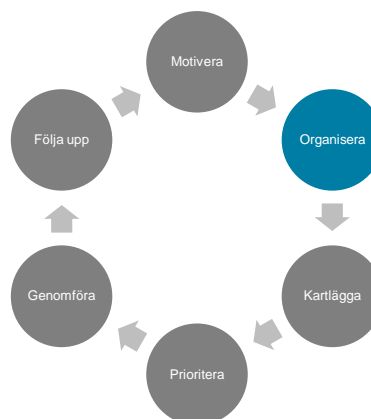
7

STEG 2: ORGANISERA

Steg 2: Organiserar – att fördela ansvar och uppdrag

Inom kommunen

- Att lösa ansvarsfördelningen är nyckeln till ett lyckat vattenarbete och underlättar senare operativt arbete.
- Tydlig beslutsordning och ansvarsfördelning.
- Beslut på rätt nivå i organisationen.
- Samsyn i uppdraget eftersom vattenfrågan är förvaltningsöverskridande.

Länsstyrelsen
Stockholm

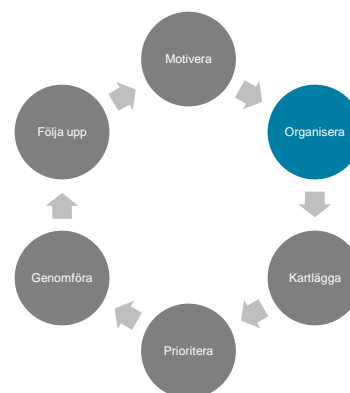
8

STEG 2: ORGANISERA

Steg 2: Organisera – att fördela ansvar och uppdrag

Utanför kommunen

- Hitta samverkanspartners och formalisera samverkan, ex via vattensamverkan?!
- God extern samverkan ger bra möjlighet att göra avvägningar och prioriteringar på avrinningsområdesnivå vilket effektiviserar arbetet.

Länsstyrelsen
Stockholm

9

STEG 3: KARTLÄGGA

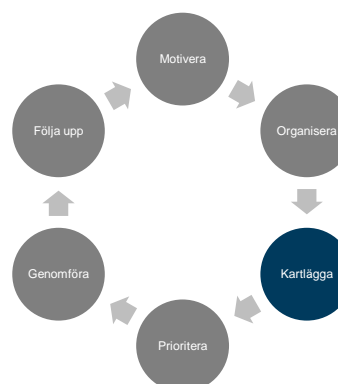
Steg 3: Kartlägga – att identifiera och analysera

Skapa en gemensam kunskapsbas kring problembild och åtgärdsbehov.

Hämta underlag internt och externt.

- Vad ska resultatet användas till?
- Vilket kunskapsunderlag behövs för att komma vidare i arbetet?
- Hur ska insamlingen gå till? Vem?
- Vilka underlag finns redan?
- Hur ska resultatet förvaras och förvaltas?

Ingen statisk värld.

Länsstyrelsen
Stockholm

10

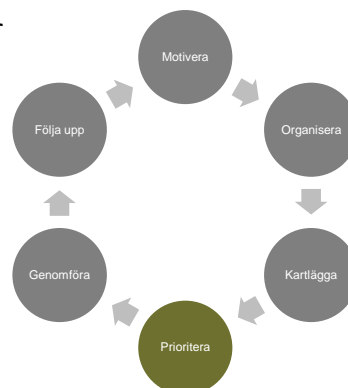
STEG 4: PRIORITERA

Steg 4: Prioritera – att besluta om vad som ska göras

När behovet av insatser överskrider budget behöver vi prioritera.

Genom att prioritera ökar möjligheterna att göra rätt insatser på rätt plats.

- Vad ska vi göra? – använd kunskapsunderlaget.
- Var ska vi börja? – intern diskussion behövs.
- Hur ska vi finansiera? – försök få till flerårig finansiering.

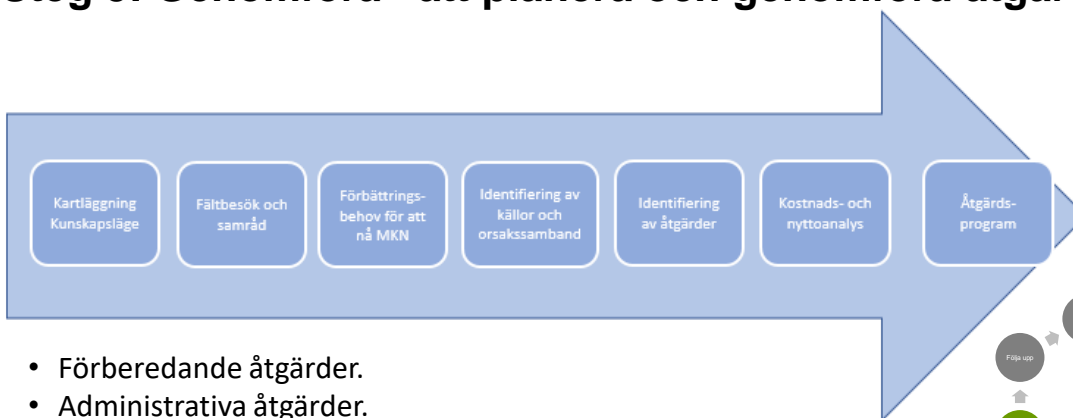

Länsstyrelsen
Stockholm

11

STEG 5: GENOMFÖRA

Steg 5: Genomföra – att planera och genomföra åtgärder

- Förberedande åtgärder.
- Administrativa åtgärder.
- Fysiska åtgärder.
- Goda exempel på www.richwaters.se samt kommande webbsida för vattenplanering (lanseras 30 juni).

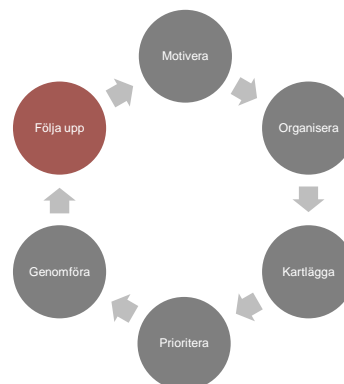
Länsstyrelsen
Stockholm

12

STEG 6: FÖLJA UPP

Steg 6: Följa upp – att utveckla arbetet

- Regelbunden uppföljning och utvärdering för att stämma av så att rätt insatser prioriteras.
 - "hur gick det?".
 - "varför blev det så här".
- Kommunicera resultat och lärdomar med andra aktörer. Mycket att lära av varandra.

Länsstyrelsen
Stockholm

13

Handbok för
strategisk kommunal
vattenplanering

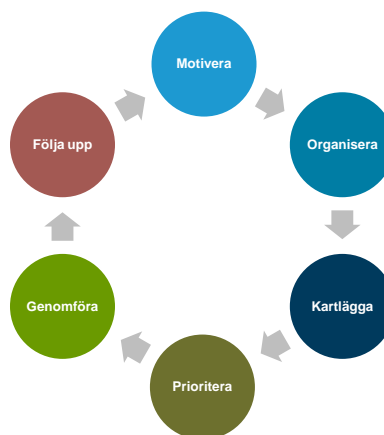
Forslag till utvärdering i Stockholmsregionen 2019

Stockholm 2019

Sammanfattning

1. Skapa samsyn för arbetet internt.
2. Skapa en robust organisation med en tydlig beslutsordning och ansvarsfördelning.
3. Bygg en gemensam **kunskapsbas** kring problembild och åtgärdsbehov.
4. Prioritera åtgärder **metodiskt** i samverkan med berörda aktörer.
5. **Följ upp och utvärdera** vattenarbetet, för fortsatt utveckling och förbättring.

Länsstyrelsen
Stockholm

14

Varför strategisk vattenplanering?

- Ta tillvara på potentialen i vattnet - förbättra vattenkvaliteten och ta vara på vattenmiljöernas många olika värden.
- Ger bättre förutsättningar att följa lagkrav (MB (ex MKN vatten), PBL, LAV).
- Skapar en robusthet i genomförande och organisation internt och externt.
- "Rätt från början" blir billigare.

15

Kontaktinformation:

Jenny Enberg, tfn 010-223 13 71,
e-post: jenny.enberg@lansstyrelsen.se

www.richwaters.se

16